

MOBILNOŚĆ DOKTORANTÓW

W ramach Procesu Bolońskiego

Mobilność

Brak definicji:

- podobnie jak w przypadku studiów I i II stopnia pozioma, pionowa
- osoby przybyłe do danego kraju w celu odbycia studiów oraz obcokrajowcy, którzy przybyli w innym celu, a potem podjęli studia

Aspekt

- międzynarodowy
- krajowy
- interdyscyplinarny
- publiczno-prywatny

Cel:

Internacjonalizacja uczelni, badań

Podniesienie atrakcyjności, konkurencyjności

Budowanie społeczeństwa opartego na wiedzy/gospodarki opartej na wiedzy

Jolanta Urbanikowa

Mobilność

■ OECD Science, Technology and Industry Scoreboard 2007

- Międzynarodowa mobilność doktorantów jest wskaźnikiem internacjonalizacji uczelni oraz systemu badań naukowych
- Podkreśla atrakcyjność programów zaawansowanych badań naukowych oraz istnienie możliwości realizacji kariery zawodowej w kraju przyjmującym
- W czasie studiów doktoranckich ci naukowcy przyczyniają się do zaawansowania badań w kraju przyjmującym; ale po powrocie wnoszą nowe kompetencje i więzi z międzynarodowymi sieciami badawczymi;

OECD

- Udział zagranicznych doktorantów w całkowitej liczbie doktorantów przyjętych na studia bardzo różny:
 - 40% populacji w Szwajcarii i Wlk. Brytanii
 - Poniżej 5% w Europie Wsch., Włoszech, Portugalii;
 - USA, Australia, Kanada, Belgia: między 20% a 35% wszystkich doktorantów;

OECD

- Wybór kraju docelowego ze względu na:
 - język
 - Kraje angielskojęzyczne
 - Hiszpania (dla Ameryki Środkowej i Południowej)
 - bliskość geograficzna
 - więzi kulturalne i historyczne
 - programy wymiany (Erasmus)
 - stypendia
 - polityka imigracyjna

Studia doktoranckie - kontekst europejski

- 2003 Komunikat Berliński –
 - studia doktoranckie jako studia III stopnia;
 - studia doktoranckie jako więź pomiędzy ERA i EHEA – „dwoma filarami społeczeństwa opartego na wiedzy”;
- 2004-2005 EUA: Doctoral programmes Project
 - Raport i seminarium w Salzburgu II. 2005 „Doctoral Programmes and the Knowledge Society”
- 2005 Bergen
 - Ministrowie przyjmują „Zasady Salzburskie” i wskazują priorytet na dwa następne lata;
 - podejście oparte na learning outcomes
 - Przestroga przed przeregulowaniem studiów doktoranckich
- 2005 Komisja Europejska przyjmuje „Europejską Kartę Naukowca i Kodeks Postępowania w procesie rekrutacji pracowników naukowych”
- 2007 Londyn
 - Umocnienie „Zasad Salzburskich”

Jolanta Urbanikowa

Zasady Salzburskie

- Kluczowym elementem kształcenia doktorantów jest postęp naukowy poprzez oryginalne badania;
- Studia doktoranckie i kształcenie doktorantów powinny być zakorzenione w strategii i polityce instytucjonalnej;
- Waga różnorodności;
- Doktoranci – jako młodzi naukowcy;
- Kluczowa rola nadzoru i oceniania;
- Konieczność osiągnięcia masy krytycznej;
- Odpowiedni czas trwania studiów;
- Promowanie innowacyjnych struktur;
- **Znaczenie mobilności;**
- Potrzeba zapewnienia odpowiedniego, trwałego finansowania;

Europejska Karta Naukowca

Wartość mobilności

Grantodawcy i/lub pracodawcy powinni uznać wartość mobilności geograficznej, międzysektorowej, inter- i trans-dyscyplinarnej oraz wirtualnej, a także mobilności między sektorem państwowym i prywatnym jako ważnego sposobu poszerzania wiedzy naukowej oraz wspierania rozwoju zawodowego naukowców na każdym etapie kariery. W rezultacie, powinni uwzględnić takie możliwości w określonej strategii rozwoju zawodowego oraz w pełni docenić i uznawać wszelkie doświadczenie związane z mobilnością w obrębie własnego systemu rozwoju kariery i oceny pracowników.

Wiąże się to również z wymogiem wprowadzenia koniecznych instrumentów administracyjnych w celu umożliwienia przenoszenia zarówno grantów, jak i ubezpieczenia społecznego, zgodnie z zasadami ustawodawstwa krajowego.

Europejska Karta Naukowca

Uznawanie doświadczenia w zakresie mobilności:
wszelkie doświadczenia w zakresie mobilności, np.
pobyt w innym kraju/regionie lub w innym
środowisku naukowym (w sektorze państwowym
lub prywatnym), lub też zmianę dyscypliny lub
sektora w ramach wstępnego szkolenia naukowego
lub na późniejszym etapie kariery naukowej, bądź
doświadczenie w zakresie mobilności wirtualnej,
należy postrzegać jako cenny wkład w rozwój
zawodowy naukowca.

Raport EUA

Kluczowe kwestie:

- Organizacja i struktura
- Dostęp i rekrutacja
- Nadzór
- Kształcenie umiejętności generycznych
- Kariery naukowców
- **Internacjonalizacja i mobilność**

Raport EUA

Internacjonalizacja i mobilność

Uniwersytety winny wzmóc wysiłki na rzecz wspierania mobilności doktorantów, jako elementu strategii instytucjonalnej (wspólne programy studiów, co-tutelle, doktoraty europejskie, internacjonalizacja „w domu” poprzez rekrutację kadry zagranicznej, organizację międzynarodowych szkół letnich i konferencji, wykorzystanie nowych technologii – e-kształcenia, telekonferencji itp.

Mobilność należy traktować jako wartość dodaną rozwoju kariery młodych naukowców

Nowe studia doktoranckie w Europie

- W odpowiedzi na zapotrzebowanie globalnego rynku pracy (*professional, industrial, European, ... doctorates*)
- Różnorodność odzwierciedla różnorodność europejskiego szkolnictwa wyższego – różne misje i priorytety
- Mobilność – elementem sine qua non

Barrierey

- Finansowe
- Językowe
- Społeczne/kulturalne
- Brak informacji
- Administracyjno-organizacyjne (zasady przyjęć)

Propozycje

- Krajowa Struktura Kwalifikacji
 - Deskryptory III stopnia kształcenia w QF for EHEA (Dublin Descriptors) oraz 8 stopnia w EQF for LLL
- Projekt Reguł Kształcenia na Studiach Doktoranckich
 - ECTS
 - ESU proponuje ECTS dla ułatwienia mobilności
 - Kompetencje generyczne/prowadzenie badań
 - Wiedza, umiejętności, postawy

Działania wspomagające

- The Pan-European Researcher's Mobility Portal <http://ec.europa.eu/euraxess>
- The Researchers' Mobility Portal – Poland <http://www.era-careers-poland.gov.pl>
- Marie Curie http://ec.europa.eu/research/fp6/mariecurie-actions/indexhtm_en.html
- EU sieci badawcze
- Lifelong Learning Programme - Erasmus
- **Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy**

Dziękuję za uwagę!

Jolanta Urbanikowa

16